

ПУБЛИЧНА ЛЕКЦИЯ НА Г-Н ТРАЙЧО ТРАЙКОВ, КМЕТ НА РАЙОН „СРЕДЕЦ“ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА, ПРЕД СТУДЕНТИ ПО ПРАВО НА ТЕМА: „ТОВА, КОЕТО Е ДОБРО ЗА ХОРАТА, НЕВИНАГИ Е ПОЛИТИЧЕСКИ ПРАВИЛНО, НО НЯКОЙ ТРЯБВА ДА ГО СВЪРШИ“

Райна Николова¹

Резюме: Публичната лекция е посветена на правомощията на районния кмет в една община. Акцентира върху липсата на финансова децентрализация в областта на местното самоуправление. Разкрива правомощията на районния кмет в областта на опазването на обществения

ред и по-специално компетентността по Закона за Министерството на вътрешните работи в сферата на Закона за управлението на етажната собственост.

Ключови думи: кмет на район, компетентност, община

На 21 октомври 2020 г. от 11 часа в Аулата на Нов български университет в условията на „хибридно“ обучение (присъствено обучение при спазване на противоепидемичните мерки и участници във виртуална класна стая) г-н Трайчо Трайков² – кмет на район „Средец“ при Столична община³, произнесе публична лекция на тема: „Това, което е добро за

¹ Доктор на науките, професор по административно право и процес в Нов български университет, ел. поща: mikolova@nbu.bg.

² Трайчо Трайков е кмет на район „Средец“ в Столична община. Преди избирането му за кмет той е общински съветник в Столичния общински съвет, финансов и стратегически консултант и предприемач. От 2009 г. до 2012 г. е министър на икономиката, енергетиката и туризма, а преди това – член на ръководния екип на енергийната компания ЕВН в България. В предишните години от кариерата си работи по проекти за сливане и придобиване, интеграция на компании след сливания и придобивания, пазарно развитие, дялови инвестиции, рисков капитал и др. в различни страни от Централна и Източна Европа, в компаниите *Central Europe Trust* и *Roland Berger*. Завършил е международни икономически отношения в УНСС, а преди това Английската езикова гимназия в София. Има международни специализации по финансов анализ, контролинг, публично-частни партньорства, управление на проекти и др.

³ Район „Средец“ е един от 24-те административни района на Столична община от 1995 г., представляващ историческото, административното, културното, образователното, зеленото сърце на София. Правоприемник е на Сталински районен народен съвет, на Ленински районен народен съвет и на Териториална общинска администрация „Средец“. Български граждани, живеещи в чужбина, които не са вписани в регистъра на населението и не могат да посочат постоянен адрес в Република България, се вписват служебно в регистъра на населението от район „Средец“ на гр. София (чл. 93, ал. 1 от Закона за гражданската регистрация). Това е районът, в който се съхраняват всички актове по гражданско състояние (актовете за раждане, за граждански брак и за смърт) на столичани от 1913 г. до 1947 г.

хората, невинаги е политически правилно, но някой трябва да го свърши“ пред студенти от магистърска програма „Право“. Модератор на събитието бе проф. д.н. Райна Николова.

В началото г-н Трайков разясни накратко какво представлява районът в една община и какво е мястото му в местното управление и самоуправление. Според него децентрализацията в местното управление трябва да се доведе до възможно най-ниско ниво: „Доказана истина е, че парите се разходват най-ефективно, когато това се случва възможно най-близо до източника им“. Той запозна студентите със съвременната бюджетна структура на Столична община и изтъкна нейните недостатъци. Лекторът посочи, че на районите трябва да се повери по-голяма финансова независимост, както и самостоятелност при решаването на проблеми в областта на местната инфраструктура. Така би се получило истинско съревнование между различните райони. Когато гражданинът установи какви подобрения настъпват в съседния район, той ще настоява пред своята районна администрация да предприема същите мерки. Г-н Трайков посочи, че на стремежа за финансова децентрализация се опира с мнението, че към районите няма съветници, които по подобие на Столичния общински съвет да контролират разходите и използването на бюджета. Но заяви, че има достатъчно финансови контролни органи, сред които и Сметната палата, които осъществяват одити. Допусна, че ако това е толкова непреодолим аргумент, то е напълно възможно създаването на районни общински съвети. Още повече, че в София има достатъчно социално активни граждани по различни теми, които се свързват с районните администрации и споделят своите идеи за развитие на съответния район, а някои районни кметове създават и обществени съвети. Но тези обществени съвети не са уредени на законодателно ниво и техните предложения по никакъв начин не ангажират Общинския съвет на Столична община в областта на финансирането. Изрази мнение, че ако тези обществени съвети в рамките на 15 души работят безвъзмездно или срещу заплащане в изпълнение на един минибюджет, тогава наистина биха настъпили истински резултати в развитието на районите на столицата.

Г-н Трайков обясни особеностите на район „Средец“. По думите му районът е уникален, тъй като обхваща територията на идеалния център на града заедно с историческата част на „Борисовата градина“. В района почти няма общинска собственост, не съществува значителна строителна активност и в този смисъл няма големи спорове, свързани със строителната дейност, както е в други райони на столицата. Но когато възникне такъв кон-

фликт, то той придобива гигантски пропорции. Даде за пример случая с бъдещето на хотел „Рила“, тъй като собственикът иска да го събори и да построи нова сграда, а става въпрос за територия, която е част от археологически резерват.

Район „Средец“ е различен и защото в него се регистрират служебно всички граждани, които са чужденци, придобили българско гражданство, нямащи постоянен адрес в Република България. На практика живеещите в района с постоянна адресна регистрация са приблизително 35 000 – 40 000 граждани, но въз основа на особеното значение в Република България на район „Средец“ жителите му наброяват близо 170 000. С това се обяснява по-голямата натовареност на различни направления от дейността на районната администрация и по-специално на отдел ГРАО („Гражданска регистрация и административно обслужване“).

Районният кмет контролира част от дейността на търговската дейност на ресторантите, заведенията и магазините, както и строителството. Актовете, които той издава, подлежат на обжалване. Особеност на район „Средец“ е, че на неговата територия се намират много сгради – паметници на културата. В гр. София такива са около 2000. От тях 500 се намират в район „Средец“.

След продължилото 15 минути експозе студентите започнаха да задават своите въпроси. А те се отнасяха до темите, свързани с:

- ролята на кмета като посредник в отношенията между Столична община и органите на общинската полиция;
- създаването на градски рингове по повод достъпа на гражданите до столицата и придвижването в града;
- условията за паркиране в отделните райони на столицата (зелена и синя зона за паркиране);
- намесата на районния кмет в междусъседски спорове при управлението на етажната собственост;
- сезиращата функция на районния кмет по повод отказа на собственици на знакови сгради – паметници на културата, да ги поддържат;
- как може да се стигне до децентрализация в дейността на районните кметове;
- за качеството на ремонтите на градската инфраструктура;

- какви са предстоящите намерения на район „Средец“ относно различни проекти в областта на уличното движение, въвеждането на общ стандарт и естетически изглед на фасадите на сградите в централната градска част, включително запазване на автентичната визия на града и уеднаквяването на фасадите;

- примери за благоустройствени мероприятия в района;

- възможността на районната администрация да се бори с предварително договаряне за цените между участници в процедури по възлагане на обществени поръчки;

- дали се е реализирал през лятото проектът за зелените улици;

- съществува ли необходимост районните кметове да придобият допълнителна компетентност;

- възможността за данъчни облекчения при облагородяване на междублоковите пространства;

- какви са разликите в отговорността, отчетността и естеството на работа на един министър и на един кмет на район;

- районен кмет от коя политическа сила е.

Лекторът разясни правомощията на районния кмет в областта на опазването на обществения ред и по-специално компетентността по Закона за Министерството на вътрешните работи, в сферата на Закона за управлението на етажната собственост. Представи собствената си практика на комуникация с гражданите, нова инициатива в областта на медиацията при управлението на етажната собственост. Отправи препоръка студентите да бъдат настоятелни в отстояването на интересите в рамките на местното самоуправление. Изрази надеждата си от създаването на нови градски пространства, символизиращи демократичното развитие на България, които съдържат съвременната трактовка на тоталитарното минало на страната ни.

Срещата бе изпълнена с много силен положителен заряд.

**PUBLIC LECTURE OF MR. TRAYCHO
TRAYKOV – MAYOR OF SREDETS REGION
AT THE MUNICIPALITY OF SOFIA –
BEFORE LAW STUDENTS ON THE TOPIC:
“WHAT IS GOOD FOR THE PEOPLE IS NOT
ALWAYS POLITICALLY CORRECT, BUT
SOMEBODY MUST DO IT”**

Raina Nikolova⁴

Abstract: The public lecture is dedicated to the powers of regional mayors within a municipality. It focuses on the lack of financial decentralisation in the area of local self-government. It also describes the powers of regional mayors in the areas of

ensuring public order and, in particular, the powers under the Ministry of Internal Affairs Act and the Condominium Ownership Management Act.

Keywords: Regional Mayor, Powers, Municipality

⁴ Doctor Habilis, Professor in Administrative Law and Administrative Procedure Law in the Law Department of New Bulgarian University, e-mail: rnikolova@nbu.bg.